https://doi.org/10.15388/SMVK.2026

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO *LXXVIII* KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis
lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė
Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė
Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026
© Vilniaus universitetas, 2026

PAGRINDINIAI SAVIŽUDYBĖS RIZIKOS VEIKSNIAI IR PREVENCIJA

Autorės. Beata PESLIAKAITĖ, Tėja PEČIULYTĖ, II kursas.

Vadovė. Dr. Jelena STANISLAVOVIENĖ, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra

Tikslas. atskleisti pagrindinius savižudybės psichologinius, socialinius, demografinius ir biologinius rizikos veiksnius bei aptarti taikomas pirmines, antrines ir tretines prevencijos priemones.

Metodai. Tyrimo metu atlikta literatūros apžvalga, remiantis moksliniais straipsniais, tyrimais bei Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijos priimtais įsakymais ir pagalbos linijų informacija. Duomenys buvo renkami iš „Wiley“, „PubMed“, „SciELO“ ir „Google Scholar“ duomenų bazių, taip pat naudojantis Pasaulio sveikatos organizacijos ir Lietuvos nacionalinio higienos instituto statistika bei analizėmis. Panaudoti 25 literatūros šaltiniai, 21 iš jų priklausė 2015-2025-ųjų laikotarpiui, o kiti buvo ne senesni nei 2010 m.

Rezultatai. Atlikta analizė parodė, kad savižudybės reiškinys yra daugialypis, formuojamas įvairių rizikos veiksnių sąveikos. Psichologiniai veiksniai sutrikdo kritinį mąstymą ir mažina gyvenimo prasmės suvokimą, socialiniai veiksniai apima prastus tarpusavio santykius bei kultūrines tradicijas, neigiančias psichikos sveikatos svarbą, o biologiniai veiksniai susiję su neuromediatorų, hormonų ir medžiagų apykaitos sutrikimais. Siekiant efektyviai mažinti savižudybės riziką, būtina taikyti prevencines priemones visuomeniniu, aukštos rizikos asmenų ir individualiu lygmeniu. Ypatingą reikšmę turi savižudybės temos destigmatizavimas, kuris didina kitų prevencijos priemonių efektyvumą ir padeda sumažinti įvairius rizikos veiksnius.

Išvados. savižudybė yra ne tik medicinos, bet ir socialinė bei kultūrinė problema, turinti gilų poveikį visuomenei. Efektyvi prevencija reikalauja ne tik aukštos rizikos asmenų stebėsenos ir pagalbos, bet ir visuomenės švietimo bei savižudybės temos destigmatizavimo, kuris leidžia atverti diskusijas, mažinti psichikos sveikatos stigmatą ir gerinti bendrą psichologinę aplinką.

Raktažodžiai. Savižudybė; rizikos veiksniai.